

BIS-NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft:

- Ontwerp van de Vlaamse Regering houdende wijziging van het Energiebesluit van 19 november 2010, betreffende de omzetting van Richtlijn 2018/844/EU en betreffende diverse bepalingen inzake de energie-efficiëntie
- Principiële goedkeuring met het oog op adviesvraag aan de SERV, de MiNa-raad, de VREG en de VTC

SAMENVATTING

Door middel van dit besluit worden een aantal bepalingen uit de Europese richtlijnen (EU) 2018/844 en (EU) 2018/2002 omgezet. Het betreffen onder andere aanpassingen aan de energieprestatieregelgeving, waaronder een bijsturing van het aanscherpingspad van het S-peil en van de ingrijpende energetische renovaties van residentiële gebouwen. Het besluit bevat tevens omzettingbepalingen met betrekking tot de bemetering en facturatie bij energieleveringen, inclusief thermische energie. Ook wordt de regeling met betrekking tot de verouderde en in onbruik geraakte energieaudit opgeheven. Tot slot worden een aantal kleine aanpassingen m.b.t. de regelgeving aangaande de energieprestatiecertificaten aangebracht. Het besluit zal hierna voor advies worden voorgelegd aan de Mina-raad, de SERV, de VREG en de VTC, en zal bij de Europese Commissie via de procedure van technisch voorschrift worden aangemeld.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

BELEIDSDOMEIN: Omgeving

BELEIDSVELD: Energie

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Het wetgevingstechnisch en taaladvies nr. 2020/18 werd op 31 januari 2020 bekomen.

Het gunstig advies van de Inspectie van Financiën werd op 2 mei 2020 verkregen.

2. INHOUD

2.1. Algemene toelichting

2.1.1. Omzetting richtlijn (EU) 2018/844¹

Op 30 november 2016 presenteerde de Europese Commissie als onderdeel van het “Clean Energy for All Europeans package” een voorstel voor herziening van de richtlijn betreffende de energieprestatie van gebouwen. De herziene richtlijn heeft als doel de energie-efficiëntie van het Europese gebouwenpark te verbeteren. De nieuwe voorstellen kaderen binnen de energie- en klimaatdoelstellingen van de Europese Unie voor 2020 en 2030. Tegen 2030 moet de uitstoot van broeikasgassen met ten minste 40% dalen in vergelijking met 1990, en moet ook ten minste 32% van het totale energieverbruik uit hernieuwbare energie bestaan. Gebouwen vertegenwoordigen 40% van het finale energieverbruik in de Europese Unie. De Europese richtlijn 2018/844/EU betreft aanpassingen aan de eerdere EPB-richtlijn 2010/31/EU² en ook in heel beperkte mate aan richtlijn 2012/27/EU³ met betrekking tot de energieprestatie van gebouwen. Deze richtlijn moet worden omgezet tegen uiterlijk 10 maart 2020.

2.1.2. Omzetting richtlijn (EU) 2018/2002⁴ inzake meting en facturering

Richtlijn 2018/2002 wijzigt richtlijn 2012/27/EU met betrekking tot de bemetering van en de facturering voor energieleveringen in de vorm van warmte. Het ontwerpbesluit voorziet in een omzetting van artikelen 9 t.e.m. 11bis van de Energie-efficiëntierichtlijn, zoals ingevoegd door de richtlijn 2018/2002. Deze artikelen moeten uiterlijk worden omgezet tegen 25 oktober 2020.

In de richtlijn 2012/27/EU waren reeds bepalingen inzake meting en facturering opgenomen. Doelstelling van de herziening is de toepasselijke regels te verduidelijken en te versterken. Voorgesteld wordt om de artikelen in het Energiebesluit overeenkomstig te wijzigen.

De aanpassingen betreffen (onder andere):

- invoering van een verplichting om alle verbruiksmeters en warmtekostenverdelers voor het warmte-, koelings- of warmwaterverbruik ten laatste op 1 januari 2027 op afstand afleesbaar te maken;
- invoering van een verplichting voor de leverancier om gegevens over de energiefacturering en het verbruiksverleden op verzoek van de afnemer naar een door hem aangewezen aanbieder van energiediensten door te sturen;
- voor facturerings- en informatieverplichtingen betreffende verwarming, koeling en warm water wordt een nieuw onderscheid gemaakt tussen afnemers en eindgebruikers;
- de term “warmte- of koudeleverancier” wordt voor facturering en verbruiksgegevens informatie betreffende verwarming, koeling en warm water verruimd, zodat dit ook een tussenpersoon of vereniging van mede-eigenaars kan zijn;

---

¹ Richtlijn (EU) 2018/844 van het Europees Parlement en de Raad van 30 mei 2018 tot wijziging van Richtlijn 2010/31/EU betreffende de energieprestatie van gebouwen en Richtlijn 2012/27/EU betreffende energie-efficiëntie, PB 19 juni 2018.

² Richtlijn 2010/31/EU van het Europees Parlement en de Raad van 19 mei 2010 betreffende de energieprestatie van gebouwen, PB 18 juni 2010.

³ Richtlijn 2012/27/EU van het Europees Parlement en de Raad van 25 oktober 2012 betreffende energie-efficiëntie, tot wijziging van Richtlijnen 2009/125/EG en 2010/30/EU en houdende intrekking van de Richtlijnen 2004/8/EG en 2006/32/EG, PB 14 november 2012.

⁴ Richtlijn (EU) 2018/2002 van het Europees Parlement en de Raad van 11 december 2018 houdende wijziging van Richtlijn 2012/27/EU betreffende energie-efficiëntie, PB 21 december 2018.

- vanaf 1 januari 2022 moet informatie over de facturering en het verbruik minstens maandelijks kosteloos worden versterkt aan de eindgebruikers van thermische energie wanneer op afstand leesbare meters of warmtekostenverdelers zijn geïnstalleerd;
- in of bij de factuur moeten o.a. huidige actuele prijzen van het werkelijke verbruik en informatie over de gebruikte brandstofmix en de bijhorende jaarlijkse uitstoot van broeikasgassen worden vermeld.

2.1.3. Aanpassingen met betrekking tot de energieprestatieregelgeving

Conform artikel 11.1.6 van het Energiedecreet evalueert de Vlaamse Regering minstens om de twee jaar de EPB-eisen, rekening houdende met het kostenoptimale niveau van het peil van energieverbruik, en de berekeningsmethodiek. Om de vier jaar worden de te volgen procedures en de administratieve lasten van de regelgeving geëvalueerd. In voorkomend geval wordt de regelgeving aangepast.

In 2018-2019 werd door het Vlaams Energieagentschap in overleg met de stakeholders een evaluatie van de energieprestatieregelgeving uitgevoerd. In het voorliggende ontwerpbesluit worden wijzigingen voorgesteld naar aanleiding van deze evaluatie.

Zo wordt het aanscherpingspad voor het S-peil voor nieuwe residentiële gebouwen bijgestuurd. In 2021 zal deze eis verstrengen tot S28. Het Vlaams Energieagentschap plant een grondige inhoudelijke analyse van het eisenniveau op basis van werkelijk ingediende dossiers zodra er voldoende beschikbaar zijn, vermoedelijk in de loop van 2020. In afwachting van deze analyse wordt voorgesteld om de aanscherping tot S28 uit te stellen tot omgevingsvergunningaanvragen vanaf 1 januari 2022.

Verder wordt voor ingrijpende energetische renovaties (IER) van residentiële gebouwen de E-peil-eis in overeenstemming gebracht met de langetermijndoelstelling 2050 van het Renovatiepact. Er wordt voorgesteld om de eis van E60 voor deze projecten in te laten gaan vanaf 2021. Uit het evaluatierapport van 2018 blijkt dat het gemiddelde E-peil van de ingediende aangiften voor ingrijpende energetische renovaties stelselmatig onder het huidige eisenniveau ligt. Er is dan ook marge om de aanscherping naar E60 vanaf 2022 in te laten gaan en niet te wachten tot 2025. De 100%-vrijstelling op de onroerende voorheffing bij een ingrijpende energetische renovatie tot E60 blijft tot in 2025 behouden.

Voor ingrijpende energetische renovaties van niet-residentieel gebouwen worden op basis van de uitgevoerde studie kostenoptimum kleine bijstellingen voorgesteld aan het eisenniveau van 2021 en een bijkomende aanscherping van de eisen in 2022. Ook voor de nieuwbouw van niet-residentieel gebouwen wordt een beperkte aanscherping voorgesteld vanaf 2022.

2.1.4. Herintroductie van de erkenning als organisator van een kwaliteitskader voor de uitvoering van luchtdichtheidstesten of de opmaak van ventilatieverslagen

Deze erkenningsregeling als organisator van een kwaliteitskader voor de uitvoering van luchtdichtheidstesten of de opmaak van ventilatieverslagen werd eerder via het besluit van de Vlaamse Regering van 15 december 2017⁵ ingevoerd. Na beroep bij de Raad van State werd deze regeling echter bij arrest nr. 245.148 van 10 juli 2019 vernietigd. Ofschoon de Raad van State uit een

---

⁵ Besluit van de Vlaamse Regering van 15 december 2017 houdende wijziging van het Energiebesluit van 19 november 2010, wat betreft aanpassingen aan diverse bepalingen over de energieprestatieregelgeving, BS 28 december 2017.

hele reeks erkenningsvoorwaarden slechts één enkele erkenningsvoorwaarde - namelijk de voorwaarde om te beschikken over een accreditatie volgens NBN EN ISO 17065 (certificatie van producten of diensten) in bouwgerelateerde domeinen - problematisch achtte, werd hierbij de volledige erkenningsregeling vernietigd. De Raad stelde immers dat door de organisator van een kwaliteitskader te verplichten zich te laten accreditieren volgens de ISO-norm 17065, waarmee de inhoud van die norm meteen ook wordt opgelegd aan die organisatoren, terwijl dit een private norm betreft die niet in het Nederlands en enkel tegen betaling beschikbaar is, het bestreden besluit niet aan de criteria van transparantie en toegankelijkheid zoals opgelegd in artikel 10, lid 2, g) van de Dienstenrichtlijn⁶ voldeed. Tevens meende de Raad dat die norm niet evenredig is aan een reden van algemeen belang, aangezien die norm niet specifiek ontworpen is voor het opleggen van eisen aan de organisatoren van kwaliteitskaders. De andere voorwaarden van deze regeling leken voor de Raad geen probleem te vormen.

Aan de problemen rond de kenbaarheid van normen kan door de Vlaamse overheid geen afdoende antwoord worden geboden, gelet op het feit dat normalisatie een federale bevoegdheid is. Om voormelde redenen wordt voorgesteld om deze regeling te herintroduceren maar dan wel zonder de gecontesteerde norm. Wat de verdere verenigbaarheid van deze regeling met de Dienstenrichtlijn betreft zie ook punt 4.4.3.

2.1.5. Opheffen van erkenning energiedeskundige type B en verouderde energieaudit

De “energieaudit residentieel” werd oorspronkelijk ingevoerd via het besluit van de Vlaamse Regering van 17 juni 2005⁷ en werd later geïntegreerd in het Energiebesluit van 19 november 2010. Voor het uitvoeren van een dergelijke energieaudit – de zogenaamde EAP - verleende de federale overheid een fiscaal voordeel in het kader van de personenbelasting. Vanaf 1 januari 2012 werd dit fiscaal voordeel echter door de federale overheid afgeschaft. Enkel voor energieaudits die werden betaald in 2011 of besteld waren voor 28 november 2011 kon gedurende een overgangperiode nog een fiscaal voordeel worden toegekend. Dit ingrijpen vanwege de federale overheid heeft echter tot gevolg gehad dat deze “energieaudit residentieel” volkomen in onbruik is geraakt.

Daar waar voor 2012 er jaarlijks gemiddeld meer dan 200 energieaudits werden uitgevoerd, werden de vorige jaren slechts een heel beperkt aantal energieaudits residentieel uitgevoerd, te weten: een tiental per jaar in 2015-2017 (respectievelijk 10, 11 en 12) en nog slechts 5 in 2018. Bijkomend probleem is dat de voor dit doel door de Vlaamse overheid ter beschikking gestelde auditsoftware inmiddels zowel zwaar verouderd als ook softwarematig einde leven is.

Om voormelde redenen wordt voorgesteld om deze energieaudit residentieel, alsmede de bijhorende erkenningsregeling van de energiedeskundigen type B, op te heffen.

2.1.6. Aanpassingen met betrekking tot de energieprestatiecertificaten

In het ontwerpbesluit worden een aantal wijzigingen opgenomen met betrekking tot de energieprestatiecertificatenregelgeving. Het betreft voornamelijk aanpassingen en verduidelijkingen met betrekking tot het verval en de geldigheidsduur van het energieprestatiecertificaat, de wijze

---

⁶ Richtlijn 2006/123/EG van het Europees Parlement en de Raad van 12 december 2006 betreffende diensten op de interne markt, PB 27 december 2006.

⁷ Besluit van de Vlaamse Regering van 17 juni 2005 houdende de erkenning als energiedeskundige voor woningen en houdende de uitvoeringsvoorwaarden van de energieaudit voor woningen, BS 5 augustus 2005.

van ter beschikking stellen van het energieprestatiecertificaat door de energiedeskundige, en de overdracht van het energieprestatiecertificaat gemeenschappelijke delen.

2.2. Artikelsgewijze bespreking

Artikel 1: dit artikel betreft een reeks wijzigingen van de definities die zijn opgenomen in artikel 1.1.1, §2 van het Energiebesluit van 19 november 2010. Te weten:

- Punt 4° (de definitie van “auditsoftware”) wordt opgeheven;
- Punt 24° de definitie van “eindgebruiker van thermische energie” wordt ingevoegd. Dit betreft “de natuurlijke of rechtspersonen die verwarming, koeling of warm water voor hun eigen eindgebruik aankopen, of de natuurlijke of rechtspersonen die bewoner zijn van een afzonderlijk gebouw of van een eenheid in een appartementsgebouw of multifunctioneel gebouw dat beschikt over een centrale bron voor verwarming, koeling of warm water en die geen rechtstreekse of individuele overeenkomst met de energieleverancier”;
- Punt 27° (de definitie van “energieaudit residentieel”) wordt opgeheven;
- Punt 30° (de definitie van “energiedeskundige type B”) wordt opgeheven;
- Punt 72° (de definitie van “niet-residentieel gebouw”) wordt aangepast met het oog op het toevoegen van een bijkomende uitzondering m.b.t. vrijstaande opslagplaatsen voor niet-industrieel gebruik. Aangezien de beperkte meerwaarde van een EPC voor een vrijstaande opslagplaats wordt deze uit het toepassingsgebied uitgesloten, net zoals ook al het geval was voor opslagplaatsen voor industrieel gebruik. Bij vrijstaande opslagplaatsen voor niet-industrieel gebruik kan gedacht worden aan de opslag van meubels, voertuigen, hobbymateriaal, tuinmateriaal.

Artikel 2: dit artikel past in het licht van de richtlijn (EU) 2018/844 en richtlijn (EU) 2018/2002 in artikel 1.1.2 van het Energiebesluit van 19 november 2010 de lijst van omgezette richtlijnen aan.

Artikel 3: dit artikel corrigeert een verouderde verwijzing in artikel 2.1.1, §1 van het Energiebesluit van 19 november 2010 naar het Vlaams ministerie van “Leefmilieu, Natuur en Energie” en brengt dit in lijn met artikel 29, §1 van het besluit van de Vlaamse Regering van 3 juni 2005 met betrekking tot de organisatie van de Vlaamse administratie, namelijk “Omgeving”.

Artikel 4: dit artikel komt tegemoet aan de verplichtingen van de AVG door de opdrachtomschrijving van het Vlaams Energieagentschap duidelijker af te bakenen, waardoor het agentschap ook gegevens kan blijven verwerken aangaande het uitvoeren, of laten uitvoeren, van marktonderzoek in het kader van minstens het duurzame energiebeleid, het bevorderen van de milieuvriendelijke energieproductie, het rationeel energiegebruik en het sociaal energiebeleid.

Artikel 5 en artikel 6: deze artikelen voorzien in beperkte wijzigingen voor een omzetting van artikel 10, lid 3 en artikel 11 van richtlijn 2012/27/EU, betreffende de kosteloze toegang tot meetgegevens en factureringsinformatie van elektriciteit en gas.

In artikel 10, lid 3, a) van de richtlijn 2012/27/EU is bepaald dat, ongeacht of al dan niet slimme meters zijn geplaatst, door de lidstaten wordt voorgeschreven dat, voor zover er gegevens over de energiefacturering en het verbruiksverleden van de eindafnemer beschikbaar zijn, deze op zijn verzoek beschikbaar worden gesteld voor een door hem aangewezen aanbieder van energiediensten. Daar waar de gegevens met betrekking tot de energiefacturering in handen zijn van de leveranciers (en waarvoor middels dit besluit ook een wijziging aan artikel 3.2.18 van het Energiebesluit van 19 november 2010 wordt doorgevoerd), is dit met betrekking tot dergelijke historische verbruiksgegevens niet het geval. Dergelijke gegevens zijn immers in het bezit van de netbeheerder in zijn functie als databeheerder. Om die redenen wordt voorgesteld om wat betreft die verbruiksgegevens deze verplichting voor elektriciteit en aardgas om te zetten door middel van een wijziging van artikel 3.1.58, tweede lid, 6° van het Energiebesluit van 19 november 2010. Te meer

daar op grond van die bestaande bepaling al een verplichting rust op de databeheerder om gelijkaardige gegevens ter beschikking te stellen van de netgebruiker in kwestie.

Artikel 10, lid 3, e) van richtlijn 2012/27/EU stelt dat op verzoek van de afnemer tijdig informatie en energiekostenramingen op een overzichtelijke en gemakkelijk begrijpbare manier worden bezorgd, die een vergelijking van aanbiedingen op basis van gelijke criteria mogelijk maakt. Hierbij heeft ook de regulator als toezichthouder een sturende rol te spelen door aan de leveranciers richtsnoeren te verstrekken waarmee zij bij deze informatieplicht rekening moeten houden.

Artikel 7: dit artikel corrigeert de verwijzing naar de artikelen waar een vervangingsplicht voor verbruiksmeters in is opgenomen.

Artikelen 8 en 9: deze artikelen voorzien in een aanpassing van het opschrift van hoofdstuk II en afdeling I van titel III/1 van het Energiebesluit. Inhoudelijk wordt er in het artikel 3/1.2.1 (dat onder hoofdstuk II, afdeling I valt) gesproken over warmtekostenverdelers, maar dit volgt niet uit het opschrift van het hoofdstuk en de afdeling.

Artikelen 10: dit artikel voorziet in wijzigingen van artikel 3/1.2.1 betreffende de voorwaarden waaraan verbruiksmeters en warmtekostenverdelers voor het warmte-, koelings- of warmwaterverbruik moeten voldoen.

In paragraaf 1/1 van dit artikel wordt een verplichting ingevoegd om bestaande verbruiksmeters en warmtekostenverdelers ten laatste op 1 januari 2027 op afstand uitleesbaar te maken, of te vervangen door apparaten die op afstand uitleesbaar zijn. Nieuwe warmtekostenverdelers moeten vanaf 25 oktober 2020 uitgerust zijn met een voorziening waarmee de gemeten hoeveelheden op afstand afgelezen kunnen worden (voor nieuwe verbruiksmeters bestond deze verplichting al). Deze verplichtingen volgen uit artikel 9quater van de richtlijn energie-efficiëntie.

Artikel 11: dit artikel voorziet in een verruiming van de term “warmte- of koudeleverancier” voor toepassing van titel III/1, hoofdstuk IV van het Energiebesluit. Op basis van artikel 10bis, punt 1 en punt 1 en punt 2 van bijlage VII van richtlijn 2012/27/EU, zoals gewijzigd door richtlijn (EU) 2018/2002, zijn de verplichtingen ook van toepassing op facturatie op basis van individuele meters en warmtekostenverdelers, waarbij er voor verwarming, koeling of warm water voor huishoudelijk gebruik in een appartementsgebouw of multifunctioneel gebouw gebruik wordt gemaakt van een centrale bron. De bepalingen uit titel III/1, hoofdstuk IV zijn nu enkel en alleen van toepassing op een warmte- of koudeleverancier, zijnde “elke natuurlijke persoon of rechtspersoon die aan afnemers thermische energie via een warmte- of koudenet verkoopt” (artikel 1.1.3, 133°/1 van het Energiedecreet). Verwarming (en/of warm water, of koeling) via een centrale bron valt hier niet onder. Ook de situatie waarbij er een warmtenet aanwezig is, en waarbij een warmteleverancier een contract heeft met een tussenpersoon of vereniging van mede-eigenaars om warmte te leveren, en de tussenpersoon of vereniging van mede-eigenaars deze warmte doorlevert (en er geen rechtstreeks contract is tussen de warmteleverancier en de eindafnemers) is niet gedekt hierdoor.

Artikel 12: deze bepaling strekt tot vervanging van artikel 3/1.4.1 van het Energiebesluit voor correcte omzetting artikel 10bis en, bijlage VII bis en artikel 11 bis van richtlijn 2012/27/EU, zoals gewijzigd door richtlijn (EU) 2018/2002, betreffende facturering en informatieverstrekking door de warmte- of koudeleverancier.

Het eerste lid van artikel 3/1.4.1 bepaalt dat het toepassingsgebied van de term warmte- of koude leverancier wordt verruimd voor toepassing van dit artikel (zie *supra*). Er wordt in dit artikel een (nieuw) onderscheid gemaakt tussen afnemer van thermische energie en eindgebruiker van thermische energie. Dit onderscheid is van belang, omdat volgens de voornoemde bepalingen van herziene richtlijn minimumeisen voor informatie en facturering moeten worden opgelegd, afhankelijk van de ontvanger. Zo moeten gegevens over het verbruiksverleden door de warmte-

of koudeleverancier op verzoek aan de afnemer worden bezorgd, terwijl de verplichtingen betreffende de informatie op een factuur gelden jegens de eindgebruiker (die niet noodzakelijk een contract heeft met de leverancier, maar mogelijk met een tussenpersoon).

Dit artikel neemt voor een deel bestaande verplichtingen voor de warmte- of koudeleverancier over, zoals het bezorgen van jaarlijkse afrekeningsfacturen, het aanbieden van flexibele betalingsmogelijkheden en de verplichting om telefonisch of via een ander communicatiemiddel uitleg te vragen over de factuur. Nieuw is onder meer dat in of bij de factuur de huidige actuele prijzen van het werkelijke verbruik en informatie over de gebruikte brandstofmix en de bijhorende jaarlijkse uitstoot van broeikasgassen moeten worden vermeld.

Aangezien in de realiteit de beheerders van een centrale bron (bv. vaak een VME of syndicus) of de tussenpersoon (bv. vaak een VME of syndicus) niet altijd zullen instaan voor de metingen en de opmaak van de facturen, (in de praktijk doen zij immers steeds vaak beroep op een derde partij) wordt voorzien dat de beheerder van een centrale bron of de tussenpersoon de verplichtingen vermeld in artikel 3/1.4.1, tweede lid ook kan delegeren aan een derde partij.

Niettegenstaande de verplichting vermeld in artikel 3/1.4.1, tweede lid, 9°, mogen de kosten, voor zover redelijk, worden doorgerekend aan de eindgebruikers van thermische energie ingeval het meten, verdelen en berekenen van het werkelijke individuele verbruik van verwarming, koeling en warm water in appartementsgebouwen of multifunctionele gebouwen, wordt uitbesteed aan een derde partij, bijvoorbeeld een dienstenverlener of de lokale energieleverancier.

Artikel 13: Artikel 6.4.2 van het Energiebesluit van 19 november 2010 legt aan de elektriciteitsdistributienetbeheerders een openbardienstverplichting op met betrekking tot de uitrol van publiek toegankelijke oplaadpunten voor elektrische voertuigen. In het jaar 2020 moet elke elektriciteitsdistributienetbeheerder op basis van een in het artikel 6.4.2 opgenomen formule die rekening houdt met het aantal afnamepunten in elk netgebied een bepaalde hoeveelheid te installeren oplaadpunten. Het totaal voor het hele gewest ligt in het jaar 2020 op 1500.

Er wordt voorgesteld om die spreiding over de verschillende elektriciteitsdistributienetbeheerders voor het jaar 2020 te laten varen en naar één gemeenschappelijke doelstelling voor het hele Vlaamse Gewest te gaan. Die doelstelling moet dan door de elektriciteitsdistributienetbeheerders gezamenlijk worden gehaald en is niet gebonden aan individuele doelstellingen per netgebied. Op die wijze kunnen de oplaadpunten worden geïnstalleerd op de locaties die het meest geschikt in functie van gebruik zijn zonder dat aan het totaal aantal voor 2020 beoogde te installeren oplaadpunten (1500) afbreuk wordt gedaan. De elektriciteitsdistributienetbeheerders bepalen dan in onderlinge samenspraak de spreiding van die oplaadpunten over het Vlaamse Gewest.

Artikel 14: In artikel 7.11.4 van het Energiebesluit van 19 november 2010 wordt een nieuwe paragraaf opgenomen op grond waarvan het Vlaams Energieagentschap een databank moet bijhouden m.b.t. alle subsidies die conform titel VII, hoofdstuk XI van het Energiebesluit van 19 november 2010 worden verleend. Deze databank bevat per project minstens de identificatiegegevens van het project en van de steunaanvrager, alsook de voor het project toegekende steun. De minister kan nadere regels bepalen met betrekking tot de gegevens die in die databank worden opgenomen. Deze databank is noodzakelijk omdat in het licht van staatssteun aan de Europese Commissie moet kunnen worden gerapporteerd over de verstrekte steun. Aangezien deze databank zodoende ook persoonsgegevens m.b.t. de subsidiegerechtigde zal bevatten, dient het bestaan van deze databank in het licht van de AVG reglementair te worden onderbouwd.

Artikelen 15 tot 19, en artikelen 35 tot 39: deze bepalingen strekken tot het opheffen van enerzijds de erkenning van energiedeskundige type B, en anderzijds de energieaudit residentieel.

Artikel 20 en 21: deze artikelen betreffen het herinvoeren van een erkenning als organisator van een kwaliteitskader voor de uitvoering van luchtdichtheidstesten of de opmaak van ventilatieverslagen. Zie ook punten 2.1.4 en 4.2. Van de herintroductie werd gebruik gemaakt om te verduidelijken dat de organisator van het kwaliteitskader ervoor moet zorgen dat de luchtdichtheidsmeters en ventilatieverslaggevers onmiddellijk na elke rapportering een controle kunnen verwachten. Wanneer men immers op voorhand weet dat een controle niet mogelijk is, is de kans groter dat bepaalde resultaten verbloemd worden. Deze paragraaf sluit verdere discussies hierover uit, wat ten goede komt aan het “level playing field” tussen de verschillende organisatoren van een kwaliteitskader.

Artikel 22 (eisen EPN nieuwbouw): Op basis van de uitgevoerde studie naar het kostenoptimum in 2017 en de evaluatie van de eisen door het Vlaams Energieagentschap in 2018 (definitieve versie november 2019) worden in 2022 beperkte bijstellingen gedaan aan het eisenniveau voor EPN-gebouwen. Enkel de E-peil-eisen voor de functies waarbij gemiddeld een lager kostenoptimaal E-peil werd bekomen, worden bijgestuurd. Voor alle andere functies blijft het aanscherpingspad onveranderd.

	Bestaande EPB-eisen 2021	Aangepaste EPB-eisen 2022
Logeerfunctie	E70	E70
Kantoor	E50	E50
Onderwijs	E55	E55
Gezondheidszorg met verblijf	E70	E60
Gezondheidszorg zonder verblijf	E65	E65
Gezondheidszorg operatiezalen	E50	E50
Bijeenkomst hoge bezetting	E65	E65
Bijeenkomst lage bezetting	E65	E55
Bijeenkomst cafetaria/refter	E60	E55
Keuken	E55	E55
Handel	E60	E50
Sport: sporthal/sportzaal	E50	E50
Sport: fitness/dans	E40	E40
Sport: sauna/zwembad	E50	E45
Technische ruimten	E45	E35
Gemeenschappelijk	E50	E50
Andere	E80	E70
Onbekend	E80	E80

Voor de functies die duidelijk lagere kostenoptimale E-peilen behalen ten opzichte van de voorziene eis, is het haalbaar om de E-peileis aan te scherpen vanaf 2022. Het nieuwe eisenniveau is het kostenoptimale niveau uit de studie, afgerond op het bovenliggende 5-tal én een maximale aanscherping van 10 E-peilpunten. Op die manier wordt er deels rekening gehouden met het bestaande aanscherpingspad, dat al gekend is sinds maart 2017.

Artikel 23 (S-peil): Het S-peil is van toepassing voor nieuwwooneenheden (eengezinswoningen en appartementen) vanaf 1 januari 2018. Nieuwe woningen moeten een S-peil van maximaal S31 behalen. In 2021 daalt het maximale S-peil tot S28. In afwachting van een evaluatie op basis van werkelijke ingediende dossiers, vermoedelijk in 2020, is er geen inhoudelijke evaluatie mogelijk van het S-peil. Cases die werden voorgelegd in het kader van een oproep aan de stakeholders en in het kader van de uitzonderingsaanvragen, bleken meestal voor één of meerdere karakteristieken slechter te scoren dan de door het Vlaams Energieagentschap gecommuniceerde

streefwaarden. Er werd zeker niet aangetoond dat de eisen onhaalbaar zijn. Het Vlaams Energieagentschap volgt de evolutie van de ingediende dossiers op om zo snel mogelijk een analyse te kunnen uitvoeren.

Het Vlaams Energieagentschap tracht hierbij ook via haar website www.energiesparen.be de bouwsector uitgebreid te informeren en sensibiliseren met betrekking tot het S-peil.⁸ Zo is omstandige uitleg over het S-peil, de berekeningsmethode ervan, en linken naar de van toepassing zijnde regelgeving beschikbaar via de "EPB-pedia". Via die website worden ook uitgebreide 'ontwerptips voor een laag S-peil' ter beschikking gesteld en worden ook een aantal belangrijke invloedsparameters verduidelijkt.⁹

Ook werden alle verslaggevers bij ministerieel besluit¹⁰ verplicht om tijdens het kalenderjaar 2017 een permanente vorming met betrekking tot o.a. de introductie van het S-peil te volgen. Deze permanente vorming bestond uit tenminste 4 uur permanente vorming met vrij te kiezen inhoud en 6 uur permanente vorming met verplichte inhoud, beide uit het erkende aanbod. De verplichte inhoud omvatte de voornaamste wijzigingen aan de EPB-regelgeving vanaf 2018, namelijk 1° de verstrengde EPB-eisen vanaf 2018 (waaronder de maximale U-waarden en de verstrengde eisen voor EPN-gebouwen vanaf 2018) en de mogelijkheden en uitdagingen om aan die eisen te voldoen; 2° het S-peil (theoretische achtergrond en gevolgen in de praktijk); en 3° overige wijzigingen aan de EPW- en EPN-rekenmethodes zodat de verslaggever de wijzigingen aan de rekenmethode kan toepassen op praktijkvoorbeelden.

Feedback van de sector toont echter aan dat de betrokkenen (architecten, aannemers, verslaggevers) toch nog onvoldoende voeling hebben ontwikkeld met het nieuwe S-peil. Aangezien in sommige gevallen ontwerpers pas laat geconfronteerd worden met de gevolgen van hun ontwerp, bijvoorbeeld als ze zelf geen verslaggeving doen en de resultaten pas vernemen bij het opstellen van de startverklaring, kan het leerproces voor deze nieuwe indicator meerdere jaren in beslag nemen. Uitvoerende aannemers worden hier zelfs nog later mee geconfronteerd. Deze bouwprofessionelen worden geacht de bouwheren bij te staan in de beslissingen die ze nemen en ook het draagvlak voor het S-peil te ondersteunen. Zij voelen zich daar op heden nog onvoldoende vertrouwd mee. In afwachting van bijkomende analyses en voor een verlenging van de 'leertijd' wordt de al voorziene verstrenging in 2021 uitgesteld tot 2022.

Artikel 24 (afwijking IER ketel niet vervangen): Momenteel is het mogelijk om op specifieke vraag van de aangifteplichtige een renovatie die niet onder de definitie van een IER valt, toch als IER aan te geven, indien de 75%-grens voor (na)isolatie niet behaald wordt. Een typisch voorbeeld hiervan is een renovatie waarbij het dak (of een ander constructiedeel) al in een eerdere fase werd geïsoleerd en dus op het moment van de EPB-plichtige werken niet kan meegeteld worden om de 75%-grens te behalen. Dergelijke aanvraag wordt door het Vlaams Energieagentschap behandeld en voorgelegd aan de minister, in analogie met individuele afwijkingsaanvragen. De motivering van de aangifteplichtige is dat er bij een IER een globaal E-peil wordt berekend, waardoor de gemaakte inspanningen worden gekwantificeerd op een EPC bouw en dat er aanspraak kan gedaan worden op een korting van de onroerende voorheffing. Er werden ondertussen vier van zulke dossiers aangevraagd en goedgekeurd.

---

⁸ <https://www.energiesparen.be/bouwen-en-verbouwen/epb-pedia/rekenmethode/s-peil>

⁹ <https://www.energiesparen.be/bouwen-en-verbouwen/epb-pedia/epb-plichtig-toepassing-en-eisen/e-peil-s-peil-hernieuwbare-energie-en-andere-epb-eisen/s-peil/ontwerptips-voor-een-laag-s-peil>

¹⁰ Artikel 6/5, §3 van het ministerieel besluit van 17 november 2014 betreffende de opleiding tot verslaggever en de opleidingsinstellingen bedoeld in artikel 8.6.1 en 8.6.3 van het Energiebesluit van 19 november 2010 en tot wijziging van artikel 14 van het ministerieel besluit van 9 september 2016 betreffende externe warmtelevering en houdende de wijziging van diverse ministeriële besluiten in het kader van de energieprestatieregelgeving, zoals ingevoegd bij het ministerieel besluit van 21 maart 2017.

Er is echter ook een vraag van aangifteplichtigen die wel meer dan 75% van de buitenschil isoleren, maar waarbij de ketel al in een eerder fase werd vervangen. De enige reden dat een gelijkaardige regeling niet voorzien werd voor dit geval is dat voor bestaande ketels niet altijd het correcte testrendement is gekend, dat nodig is om de EPW-methode te kunnen toepassen. Als de ketel echter recent vervangen werd, zou dit wel het geval moeten zijn. Er wordt dan ook een analoge aanvraagmogelijkheid voorzien voor deze gevallen, met de specifieke bepaling dat de opwekker maximaal 5 jaar voorafgaand aan de aanvraag van de vergunning of de melding vervangen werd.

Tegelijkertijd wordt ook in de “paragraaf 4” van de bestaande afwijking de formulering in overeenstemming gebracht met de aangepaste definitie van een IER (aangepast maart 2017).

Omdat het artikel – behoudende het verkeerdelijk genummerde paragraaf 4 – geen opdeling heeft, wat mogelijks toepassingsproblemen kan veroorzaken, wordt omwille van wetgevingstechnische redenen het volledige artikel 9.1.15 in gecoördineerde vorm vervangen.

Artikel 25 (eisen IER EPW en EPN): In het kader van het Renovatiepact werd de langetermijndoelstelling 2050 bij woningen op E60 gelegd. Daarnaast keurde de Vlaamse Regering op 9 december 2019 ook het Vlaams Energie- en Klimaatplan 2021-2030 goed. Specifiek voor de IER werd daarin volgende maatregel opgenomen:

*‘13. E-peil-eis voor ingrijpende energetische renovaties 2020: E70 en 2025: E60
 ... Om bijkomende besparingen door middel van IER te realiseren en te versnellen, zal de E-peil-eis verlagen van E90 naar E70 in 2020; vanaf 2025 wordt deze op E60 gezet.
 De 50% vrijstelling OV op E90 verdwijnt in 2020, vanaf 2020 blijft de 100% vrijstelling op E60.’*

De eerste aanscherpingsstap naar E70 werd al in het Energiebesluit opgenomen (wijzigingsbesluit van 30 november 2018). Deze aanpassing betreft dus de volgende stap. Dit zorgt voor een duidelijk voorzienbaar aanscherpingspad in overeenstemming met de langetermijndoelstelling 2050.

Uit het evaluatierapport van 2018 blijkt dat het gemiddelde E-peil van de ingediende aangiftes voor IER al stelselmatig onder het huidige eisenniveau ligt. Voor eengezinswoningen bedraagt het gemiddeld E-peil voor aanvragen van 2015 al E73. Voor aanvraagjaar 2016 daalt dit tot E66 en de voorlopige cijfers voor 2017 dalen verder tot E59. Voor appartementen wordt eenzelfde lijn gevolgd. Er is dan ook marge om de aanscherping naar E60 al vroeger te laten ingaan en niet te wachten tot 2025. Deze stap wordt daarom vervroegd naar 2022.

Voor EPN-gebouwen, worden op basis van de uitgevoerde studie naar het kostenoptimum in 2017 en de evaluatie van de eisen door het VEA in 2018 (definitieve versie november 2019) beperkte bijsturingen gedaan aan het eisenniveau van 2021. Voor de functies ‘keuken’ en ‘sport sporthal/sportzaal’ is een beperkte versoepeling voorzien. Daarnaast wordt een verdere aanscherping gedaan in 2022. Samengevat worden de E-peil-eisen aangescherpt voor de functies waarbij gemiddeld een lager kostenoptimaal E-peil werd bekomen en voor de functie ‘kantoor’. Het aanscherpingspad van de resterende functies blijft behouden.

	Huidige EPB-eisen 2021	Voorstel EPB-eisen 2021	Voorstel EPB-eisen 2022
Logeerfunctie	E85	E85	E80
Kantoor	E90	E90	E70
Onderwijs	E90	E90	E65
Gezondheidszorg met verblijf	E75	E75	E70
Gezondheidszorg zonder	E90	E90	E75

verblijf			
Gezondheidszorg operatiezalen	E60	E60	E60
Bijeenkomst hoge bezetting	E75	E75	E75
Bijeenkomst lage bezetting	E75	E75	E65
Bijeenkomst cafetaria/refter	E75	E75	E65
Keuken	E65	E70	E70
Handel	E75	E75	E60
Sport sporthal/sportzaal	E50	E60	E60
Sport fitness/dans	E60	E60	E60
Sport sauna/zwembad	E75	E75	E60
Technische ruimten	E50	E50	E45
Gemeenschappelijk	E90	E90	E60
Andere	E110	E110	E80
Onbekend	E90	E90	E80

Voor de functies die duidelijk hogere kostenoptimale E-peilen behalen ten opzichte van de voorziene eis, kan de E-peileis worden versoepeld. Het gaat om het functiedeel 'keuken' en het functiedeel 'sport sporthal/sportzaal'. Anders dan bij nieuwbouw zijn de eisen in 2018 minder streng dan de voorziene eisen in 2021, wat nog ruimte laat voor een beperkte versoepeling.

Voor de functies die duidelijk lagere kostenoptimale E-peilen behalen ten opzichte van de voorziene eis, is het haalbaar om de E-peil-eis aan te scherpen. Het nieuwe eisenniveau is het kostenoptimale niveau uit de studie, afgerond op het bovenliggende 5-tal én minstens 10 E-peil punten hoger ligt dan de eisen voor nieuwbouw. Dat zorgt voor een voorzichtige benadering die het spanningsveld tussen nieuwbouw en renovatie niet verzwakt.

Voor de functies waarbij het kostenoptimum gemiddeld overeen komt met de voorziene eis, blijft het voorziene aanscherpingspad in principe behouden. Voor de kantoorfunctie zorgt dat, omwille van de strenge eis voor nieuwbouw, voor een zeer groot verschil tussen de eis voor nieuwbouw (E50) en de eis voor een IER (E90). Uit de studie naar het kostenoptimum blijkt E70 voor deze functie wel binnen de kostenoptimale zone te vallen. Wanneer gekeken wordt naar de resultaten met PV daalt het absolute kostenoptimum bovendien ook tot E70. Dat is nog altijd 20 E-peilpunten hoger dan de eis voor nieuwbouw.

De functie "onbekend" houdt in dat de functie van de ruimte bij aanvang nog niet gekend is en dus concreet nog elke in de tabel uit artikel 9.1.17, §2/1 van het Energiebesluit specifiek vermelde functie kan krijgen. Het gaat dan ook in de praktijk vaak over casco-ruimten. Daarmee verschilt dit van de functie "andere", wat bij deze restcategorie inhoudt dat de functie van de ruimte in kwestie wel gekend is maar juist niet tot die specifiek in de tabel vermelde functies behoort. Voor de functie "onbekend" werd geen nieuw kostenoptimum berekend omdat wegens de aard van die functie niet genoeg gevallen gekend zijn om een zinvolle berekening te kunnen maken. Indien voor die functie "onbekend" echter een te soepele E-peileis van toepassing is, is er een risico dat men bij een IER voor bepaalde ruimtes, waarbij aan de reële functie een strengere E-peileis is gekoppeld, onterecht gaat claimen dat men de functie ervan nog niet kent. Op die manier kan men dan van een minder strenge eis genieten en kan de strengere eis die aan de reële functie is gekoppeld worden vermeden. Ten einde te vermijden dat in de praktijk die functie "onbekend" op die manier wordt misbruikt, wordt voorgesteld om in de toekomst ervoor te zorgen dat deze functie nooit een hogere E-peileis kan hebben dan de minst strenge E-peileis die bij een van de andere reguliere functies uit de tabel van toepassing is. Dit betekent dat de eis voor de functie "onbekend" vanaf 2022 op E80 wordt geplaatst.

Artikel 26: Het gaat om een tekstuele correctie. Bij de vorige aanpassing van het artikel werd de te verwijderen zinsnede omgezet in een nieuwe formulering, maar de oude zinsnede bleef ook

staan.

Artikel 27, 1°: Dit artikel bepaalt m.b.t. EPC dat er in het geval er twee wooneenheden zijn in een woning die valt onder de definitie van zorgwonen, deze wooneenheden samengenomen mogen worden en dat er maar één EPC voor residentiële gebouwen nodig is voor deze woning. Deze aanpassing wordt doorgevoerd omdat een zorgwoning een tijdelijk karakter heeft en omdat deze wooneenheden ook niet apart verkocht of verhuurd mogen worden waardoor het geen nut heeft om hiervoor twee aparte EPC's op te maken.

Artikel 27, 2°, artikel 28, 2°, artikel 31, 1° en artikel 32, 2°: In het kader van de informatieverplichtingen met betrekking tot verkoop en verhuur moet het energieprestatiecertificaat worden gegeven aan koper of huurder. Dit energieprestatiecertificaat is ondertussen lijvig geworden. Daarom wordt een delegatie gecreëerd ten voordele van de minister, bevoegd voor het energiebeleid, waardoor deze de wijze kan bepalen waarop de energiedeskundige in het kader van de opmaak het energieprestatiecertificaat aan de aanvrager van het energieprestatiecertificaat bezorgt. De minister kan hierbij bepalen dat delen of bijlagen bij het energieprestatiecertificaat gemeenschappelijke delen door de energiedeskundige enkel op elektronische wijze aan die aanvrager ter beschikking wordt gesteld.

Artikel 27, 3°, artikel 28, 1°, artikel 31, 2°, artikel 32, 3°, en artikel 33: Energieprestatiecertificaten hebben een geldigheidsduur van tien jaar (d.i. de maximaal door de Europese richtlijn toegelaten termijn). Indien gedurende de geldigheidsduur van een energieprestatiecertificaat een nieuw energieprestatiecertificaat wordt opgemaakt dan wordt dit "oude" certificaat in de praktijk in de energieprestatiecertificatendatabank "overschreven" door het nieuwere, maar dit principe is niet letterlijk in de regelgeving opgenomen. Thans wordt dit principe gecodificeerd zodat hierover geen betwisting kan voortvloeien. Indien gedurende de geldigheidsduur van een energieprestatiecertificaat een nieuw energieprestatiecertificaat wordt opgemaakt, dan heeft dit als gevolg dat de resterende geldigheidsduur van het bestaande energieprestatiecertificaat komt te vervallen. Op die wijze wordt vermeden dat meerdere certificaten voor eenzelfde gebouw in omloop kunnen zijn.

Artikel 29 en 30: Via het besluit van de Vlaamse Regering van 30 november 2018¹¹ werd recent een nieuw type energieprestatiecertificaat ingevoerd, namelijk het "energieprestatiecertificaat gemeenschappelijke delen". Dit energieprestatiecertificaat wordt vanaf 2022 verplicht voor appartementsgebouwen met minstens twee gebouweenheden.¹² Het doel van dit specifieke energieprestatiecertificaat is enerzijds om ook m.b.t. de gemeenschappelijke delen energetische informatie ter beschikking te stellen, en anderzijds moeten de gegevens uit dit energieprestatiecertificaat (bv. informatie m.b.t. schildelen, technische installaties zoals centrale verwarming,...) in het kader van administratieve vereenvoudiging worden gebruikt bij de opmaak van de energieprestatiecertificaten voor de individuele gebouweenheden binnen het appartementsgebouw. Wat dit laatste betreft, betekent dit dat de energiedeskundigen en eigenaars niet steeds opnieuw de syndicus moeten bevragen aangaande gebouwgegevens, of toegang moeten vragen tot stookplaatsen,...

Via deze artikelen wordt thans bepaald dat:

- telkens wanneer voor een appartementsgebouw een "energieprestatiecertificaat gemeenschappelijke delen" wordt opgemaakt, de aanvrager van het

---

¹¹ Besluit van de Vlaamse Regering van 30 november 2018 houdende wijziging van het Energiebesluit van 19 november 2010, wat betreft diverse bepalingen over energie, BS 27 december 2018.

¹² Voor meer detail over het doel van deze regeling zie p. 12-14 van de nota aan de Vlaamse Regering bij het ontwerpbesluit van de Vlaamse Regering houdende wijziging van het Energiebesluit van 19 november 2010, wat betreft diverse bepalingen over energie (<https://www.vlaanderen.be/nbwa-news-message-document/document/0901355780248533>).

energieprestatiecertificaat (in de praktijk de syndicus van het gebouw) een kopie van dit “energieprestatiecertificaat gemeenschappelijke delen” bezorgt aan de eigenaars van elke gebouweenheid binnen het appartementsgebouw waarop het voormelde energieprestatiecertificaat betrekking heeft.

- als de eigenaar van de gebouweenheid binnen zo een appartementsgebouw die gebouweenheid wil verkopen of verhuren hij of zij – naast het energieprestatiecertificaat dat specifiek op zijn gebouweenheid van toepassing is - ook een kopie van het “energieprestatiecertificaat gemeenschappelijke delen” aan de kandidaat-koper of de kandidaat-huurder moet bezorgen.

Artikel 32, 1°: dit artikel bepaalt dat voor kleine niet-residentiële eenheden met een totale bruikbare vloeroppervlakte van minder dan 50 m² die gelegen zijn in een industrieel gebouw, geen “EPC kleine niet-residentiële gebouwen” nodig is. Deze uitzondering wordt opgenomen naar analogie met EPB waarbij voor deze gebouwen ook geen EPB-eisen gelden.

Artikel 34: deze bepaling strekt tot de opheffing van het hoofdstuk uit het Energiebesluit van 19 november 2010 met betrekking tot de inhoudelijke voorwaarden van de achterhaalde energieaudit residentieel.

Artikel 40: Conform artikel 11.2.6 van het Energiebesluit van 19 november 2010 kan het Vlaams Energieagentschap de erkenning van een opleidings- en exameninstelling voor energiedeskundigen, verslaggevers of voor de certificering van installateurs enkel schorsen of intrekken in twee gevallen, namelijk als de opleidings- of exameninstelling niet meer voldoet aan de erkenningsvoorwaarden of als de inhoudelijke verplichtingen, vermeld in de artikelen 8.1.1, 8.4.1, 8.6.1 of 8.7.1 van het Energiebesluit van 19 november 2010 niet nagekomen worden. Indien echter die erkende opleidings- of exameninstelling, of diens personeel, zich niet onpartijdig gedraagt of als ze aan belangenvermenging doet, is er momenteel echter geen enkel corrigerend of sanctionerend mechanisme voorhanden. Om die redenen wordt voorgesteld om die twee gevallen toe te voegen aan de lijst van situaties waarbij een schorsing of intrekking van de erkenning mogelijk is.

Artikel 41: In de rekenmethode voor het E-peil van residentiële gebouwen worden een aantal bugs opgelost en kleinere verbeteringen aangebracht. Het gaat onder andere om een aanpak voor serietoestellen (naast parallelschakeling), een aanpassing van de waarde bij ontstentenis voor het rendement voor opwekking van sanitair warm water als Ecodesign niet van toepassing is, en het invoeren van Ecodesign voor ketels op vaste brandstoffen. Er zijn geen ingrijpende methodewijzigingen opgenomen.

Artikel 42: In de rekenmethode voor het E-peil van niet-residentiële gebouwen worden een aantal bugs opgelost en kleinere verbeteringen aangebracht, voornamelijk rond nachtventilatie en de regeling van ventilatoren. Er zijn geen ingrijpende methodewijzigingen opgenomen.

Artikel 43: De STS-ventilatie, waar het kwaliteitskader voor ventilatie naar verwijst, voorziet in een toegelaten meetafwijking van 15% van het meettoestel. In de EPB-regelgeving moeten de exacte meetwaarden overgenomen worden uit het ventilatieprestatieverslag (= VPV) in de EPB-aangifte. Die afwijking is voornamelijk bedoeld om het mogelijk te maken om de gemeten waarden te vergelijken met een eventuele controlemeting die de kwaliteitsbeheerder bij een controle ter plaatse uitvoert. Verschillende toestellen kunnen immers een ander meetresultaat geven op dezelfde installatie.

In analogie met dat systeem zijn de stakeholders, namelijk de verslaggevers en ontwerpers, al geruime tijd vragende partij voor een versoepeling van het rigide eisenkader voor ventilatie, waarbij elke onderschrijding van het geëiste debiet per definitie leidt tot het niet-voldoen aan de ventilatie-eisen. Daarbij werd ook verwezen naar de bestaande 2%-regel voor de maximale U-waarden. In analogie met die regeling wordt dan ook een 2%-regel toegevoegd voor ventilatie.

Die wordt analoog uitgewerkt op de som van het totaal geëiste buitenluchttoevoerdebiet en het totaal geëiste afvoerdebiet naar buiten. Doorstroomdebieten worden, bij het bepalen van de toegelaten afwijking, dus niet beschouwd. De berekende afwijking wordt dan afgetrokken van het totale gerapporteerde tekort. Als de totale afwijking kleiner is dan die 2%, is er voldaan aan de ventilatie-eisen en wordt dat analoog als bij de maximale U-waarden ook zo getoond op de formulieren. Dat gebeurt met een asterisk, die melding maakt van de 2%-regel, wanneer ze wordt toegepast. Wanneer het tekort beperkt is tot 2% en er dus voldaan wordt aan de ventilatie-eisen, zal dit ook worden gevalideerd in de energetische aspecten van de ventilatie, bijvoorbeeld voor de bepaling van de m-factor. Voor een gemiddelde woning met een som van de beschouwde debieten van 450 à 600m³/h bedraagt de maximaal toegestane afwijking dan 9 à 12 m³/h. De toegelaten afwijking geldt niet enkel voor gemeten debieten, maar voor alle debieten, dus ook doorstroomdebieten. De toegelaten afwijking kan volledig gebruikt worden om een afwijking in één ruimte of kleine tekorten of kleine meetafwijkingen op enkele ruimten te compenseren. De toegelaten afwijking zal bij een gemiddelde woning nooit voldoende zijn om een volledige ruimte vrij te stellen.

Daarnaast worden de bestaande voorwaarden voor het toelaten van regelbare toevoeropeningen (RTO's) in daken versoepeld. Tot nu was het enkel toegelaten om RTO's te voorzien in daken met een helling van meer dan 30° als er geen enkele mogelijkheid was om in een gevelmuurvlak een goede RTO te voorzien. Dat zorgde ervoor dat bij het optrekken van een huizenrij, in de rijwoningen een RTO kon voorzien worden op het dakvenster, maar bij de kopwoningen niet. De markt is ondertussen ook in die mate geëvolueerd dat er voldoende kwalitatieve oplossingen bestaan voor RTO's in daken of op dakvlakvensters, meer zelfs dan RTO's in gesloten muurvlakken.

Tot slot wordt ook expliciet vermeld dat het verbod op het mengen van ventilatiesystemen, net zoals bij renovaties, ook voor ingrijpende energetische renovaties geldt als aanbeveling en niet als eis. Door de aanpassing van de definities van beide aard van de werken in maart 2017 is een ingrijpende energetische renovatie immers niet meer per definitie een renovatie, maar kan het ook om een functiewijziging gaan.

Artikel 44: dit artikel bepaalt de inwerkingtreding van artikel 42 en artikel 43 van het decreet van 16 november 2018 houdende diverse bepalingen inzake energie, waarvan de inwerkingtreding aan de Vlaamse Regering was gedelegeerd. Die twee artikelen zijn immers gekoppeld aan het invoeren van het "energieprestatiecertificaat gemeenschappelijke delen". Die artikelen vormen de rechtsgrond om de gemeenschappelijke informatie van een appartementsgebouw te hergebruiken voor elk nieuw energieprestatiecertificaat van een individueel appartement van dat gebouw. Het hergebruik van de gemeenschappelijke gegevens leidt tot efficiëntiewinsten.

Artikel 45: overgangsbepaling m.b.t. de aanpassingen aan de EPB-gerelateerde bijlagen bij het Energiebesluit.

Artikel 46: dit betreft de uitvoeringsbepaling.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Het ontwerpbesluit heeft geen impact op de begroting van de Vlaamse overheid.

Het gunstig advies van de Inspectie van Financiën d.d. 2 mei 2020 gaat als bijlage 2.

Er is voor dit verzamelbesluit geen RIA noodzakelijk omwille van de volgende redenen:

- “Geen vrije beleidsruimte”: meerdere artikelen uit dit besluit geven louter uitvoering aan beleid dat reeds omstandig werd vastgelegd in hetzij Europese richtlijnen, hetzij in het Renovatiepact een/of het Vlaams Energie- en Klimaat Plan (VEKP), en waarbij de krijtlijnen waarbinnen de Vlaamse Regering moet werken duidelijk werden vastgelegd.
- “Besluiten zonder belangrijke inhoudelijke impact”: dit besluit bevat voorts bepalingen die technische correcties aan of opheffingen van bestaande regelgeving vormen (bv. wijzigingen EPB-methodiek).
- Tot slot dient voor een aantal bepalingen die kleine aanpassingen betreffen aan o.a. de EPC-regelgeving in het kader van de proportionaliteitstoets evenmin een RIA worden opgemaakt.

B. ESR-TOETS

Het ontwerpbesluit heeft geen impact op de begroting.
Dit ontwerpbesluit heeft dan ook geen impact op de ESR.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Het ontwerpbesluit heeft geen impact op het personeelsbestand van de Vlaamse overheid.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Het ontwerpbesluit heeft geen rechtstreekse impact op het personeel, de werkingsuitgaven of de investeringen en schulden van de lokale besturen.

4. VERDER TRAJECT

4.1. Timing verder traject

Met betrekking tot dit ontwerpbesluit dient het advies te worden ingewonnen van de strategische adviesraden voor het beleidsveld energie, namelijk de SERV, de MiNa-raad alsook van de VREG en de VTC.

Het VTC-advies is conform artikel 36, lid 4 van de algemene verordening gegevensbescherming (AVG) verplicht doordat het ontwerpbesluit o.a. aanpassingen m.b.t. warmtemetingen bevat, bijv. wat betreft regels aangaande het kunnen aflezen op afstand, wat potentieel tot verwerking van persoonsgegevens aanleiding kan geven.

Tevens dient het ontwerp bij de Europese Commissie te worden aangemeld als technisch voorschrift (4.4.2), waardoor een standstill van drie maanden van toepassing is, en in het kader van de Dienstenrichtlijn (4.4.3).

4.2. Aanmelding bij de Europese Commissie in het kader van Richtlijn 2015/1535/EU¹³.

Richtlijn 2015/1535/EU, bepaalt dat de lidstaten de Europese Commissie onverwijld ieder ontwerp voor een technisch voorschrift meedelen, tenzij het een integrale omzetting van een internationale of Europese norm betreft, in welk geval louter met een mededeling van de betrokken norm kan worden volstaan. De lidstaten geven de Europese Commissie tevens kennis van de redenen waarom de vaststelling van dit technisch voorschrift nodig is, tenzij die redenen reeds uit het ontwerp zelf blijken. In voorkomend geval delen de lidstaten tegelijkertijd de tekst mee, tenzij deze reeds in samenhang met een eerdere mededeling is doorgegeven, van de in hoofdzaak en rechtstreeks betrokken wettelijke en bestuursrechtelijke basisbepalingen, indien kennis van die tekst noodzakelijk is om de reikwijdte van het ontwerp van het technische voorschrift te kunnen beoordelen.

Het oorspronkelijke besluit van de Vlaamse Regering van 11 maart 2005, evenals latere wijzigingen aan de berekeningsmethodiek, werden in overeenstemming met de toen geldende bepalingen bij de Europese Commissie aangemeld. Aangezien het voorliggende ontwerp van besluit voorziet in de wijziging en vervanging van bijlagen, waarbij aanpassingen aan de berekeningsmethode wordt voorzien, moeten deze ontwerpen overeenkomstig de richtlijn bij de Europese Commissie worden aangemeld.

De lidstaten stellen de goedkeuring uit van een ontwerp voor een technisch voorschrift voor de duur van drie maanden, te rekenen vanaf de datum waarop de Europese Commissie de mededeling ontvangt. Dit weerhoudt de lidstaten er evenwel niet van andere interne procedurestappen die in het kader van de regelgevingsprocedure moeten worden gevolgd (bijv. adviezen van de strategische adviesraden en afdeling wetgeving van de Raad van State), te laten plaatsvinden.

4.3. Aanmelding bij de Europese Commissie in het kader van Richtlijn 2006/123/EG¹⁴

Via het advies nr. 61.581/3 stelde de Raad van State dat een regeling met betrekking tot het aanbieden van kwaliteitskaders en certificeringdiensten ook onder het toepassingsgebied van de Dienstenrichtlijn valt. Het opleggen van een accreditatie zoals in dit ontwerp, vormt eveneens een vergunningsstelsel in de zin van de Dienstenrichtlijn. Artikel 15, lid 7 van de Dienstenrichtlijn stelt dat de lidstaten de Europese Commissie in kennis stellen van alle nieuwe wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen die dergelijke eisen bevatten, alsmede van de redenen voor die eisen. De Commissie deelt die bepalingen aan de andere lidstaten mede.

Met het kennis geven van een ontwerp van wettelijke bepaling overeenkomstig Richtlijn 98/34/EG, thans richtlijn 2015/1535/EU geworden, wordt tegelijkertijd voldaan aan de kennisgevingsplicht van de Dienstenrichtlijn. Doordat dit besluit ook moet worden aangemeld als technisch voorschrift onder richtlijn 2015/1535/EU (zie supra punt 3), kan deze aanmelding dus samen via één aanmelding gebeuren. Die kennisgeving belet de lidstaten ook niet de betrokken bepalingen vast te stellen.

In het kader van een dergelijke aanmelding dient te worden aangetoond dat de eisen niet-discriminatoir (A), noodzakelijk (B) en proportioneel (C) zijn.

---

¹³ Richtlijn 2015/1535/EU van het Europees Parlement en de Raad van 9 september 2015 betreffende een informatieprocedure op het gebied van technische voorschriften en regels betreffende de diensten van de informatiemaatschappij (PB 17 september 2015), voorheen was dit richtlijn 98/34/EG van het Europees Parlement en de Raad van 22 juni 1998 betreffende een informatieprocedure op het gebied van normen en technische voorschriften, gewijzigd bij Richtlijn 98/48/EG en Richtlijn 2006/96/EG.

¹⁴ Richtlijn 2006/123/EG van het Europees Parlement en de Raad van 12 december 2006 betreffende diensten op de interne markt, PB 27 december 2006.

A. Discriminatieverbod

In het ontwerpbesluit zijn geen eisen opgenomen die direct of indirect onderscheid maken naar nationaliteiten of de plaats van de statutaire zetel.

B. Noodzakelijkheid

Deze erkenningsregeling is ingesteld ter implementatie van een Europese verplichting met het oog op de vermindering van koolstofdioxide-emissies door verbetering van de energie-efficiëntie van gebouwen en ter bescherming van het leefmilieu. Het verbeteren van de energieprestaties van de Vlaamse gebouwen vormt dus een belangrijke maatregel om de terzake geldende Europese en verdragsrechtelijke verplichtingen na te leven.

De richtlijn 2010/31/EU zelf vereist dat de energieprestaties van gebouwen dienen te worden berekend volgens een methode, die op regionaal niveau mag worden gedifferentieerd, en die behalve thermische isolatie ook andere factoren in aanmerking neemt welke een steeds belangrijkere rol spelen, zoals installaties voor verwarming en airconditioning, de toepassing van hernieuwbare energiebronnen en het ontwerp van het gebouw. Artikel 17 van de voormelde richtlijn stelt dat de lidstaten ervoor zorgen dat de energieprestatiecertificering van gebouwen en de keuring van verwarmings- en airconditioningsystemen op onafhankelijke wijze worden uitgevoerd door gekwalificeerde en/of erkende deskundigen die hetzij zelfstandig hetzij in dienst van een openbaar orgaan of particuliere onderneming optreden. De deskundigen worden geaccrediteerd naargelang hun competenties. Tegelijk stelt artikel 18 van de richtlijn dat de lidstaten erop toezien dat er onafhankelijke controlesystemen worden ingesteld voor de energieprestatiecertificaten en voor de keuringsverslagen van verwarmings- en airconditioningsystemen. De lidstaten kunnen afzonderlijke systemen voor de controle op energieprestatiecertificaten en voor de controle op verslagen inzake de keuring van verwarmings- en airconditioningsystemen instellen. De lidstaten mogen hierbij de verantwoordelijkheid voor de tenuitvoerlegging van de onafhankelijke controlesystemen delegeren. De invoering van een erkenningsregeling voor een controleorganisme is bijgevolg gerechtvaardigd om een dwingende reden van algemeen belang.

Als controlemechanisme moet de organisator van een kwaliteitskader onpartijdig zijn. Om als onpartijdig te worden beschouwd, mag de organisator van een kwaliteitskader geen leden of bestuurders hebben die zelf ook luchtdichtheidsmetingen uitvoeren of ventilatieverslagen opmaken in het kader van deze wetgeving. Dit is een evidente voorwaarde en is noodzakelijk om én de mededinging niet te vervalsen (men kan immers anders concullega's viseren), én om vertrouwen bij de gecontroleerde partijen te wekken. Die voorwaarde is overigens ook niet als onevenredig te beschouwen.

C. Evenredigheid

De algemene voorwaarden (i.e. kwalificatieprocedure, controles, databank, onpartijdigheid) bevatten geen eis die kan worden aangemerkt als een verboden of aan evaluatie onderworpen eis in de zin van de artikelen 14 en 15 van de Dienstenrichtlijn. De noodzaak en evenredigheid van deze regeling wordt nog versterkt door het feit dat bijlage 2 bij de richtlijn 2010/31/EU expliciet vereist dat "een willekeurige selectie van ten minste een statistisch significant percentage", in het ontwerp ingevuld als 10% per jaar, dient te worden gecontroleerd. Het opnemen van bepalingen aangaande het aantal en de wijze waarop deze controles door het kwaliteitskader worden uitgevoerd zijn dan ook niet als onevenredig te beschouwen.

De bepalingen zijn dan ook evenredig tot het gestelde doel: de kwaliteit van het werk van de luchtdichtheidstesten en de ventilatieverslagen bewaken.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- 1° haar principiële goedkeuring te hechten aan het bijgaande ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering houdende wijziging van het Energiebesluit van 19 november 2010, betreffende de omzetting van Richtlijn 2018/844/EU en betreffende diverse bepalingen inzake de energie-efficiëntie;
- 2° de Vlaamse minister, bevoegd voor het energiebeleid, te gelasten over voornoemd ontwerp van besluit het advies in te winnen van de SERV, de MiNa-raad, de VREG en de VTC, met het verzoek hun advies te verstrekken binnen een termijn van 30 dagen;
- 3° de Vlaamse minister, bevoegd voor het energiebeleid, ermee te gelasten om bovenvermeld ontwerp van besluit in het kader van artikel 15, lid 7 van de richtlijn 2006/123/EG en van de richtlijn 2015/1535/EU bij de Europese Commissie aan te melden.

De Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme,

Zuhal DEMIR

Bijlagen:

1. het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering houdende wijziging van het Energiebesluit van 19 november 2010, betreffende de omzetting van Richtlijn 2018/844/EU en betreffende diverse bepalingen inzake de energie-efficiëntie;
2. het advies van de Inspectie van Financiën d.d. 2 mei 2020